

Verslag van het werk in de onderaardse sferen op voormalig concentratiekamp Bergen-Belsen, 10 en 11 juni 2006.

door Nicolaas de Jong

Dit kamp is geen vernietigingskamp zoals Auschwitz, Dachau, Treblinka of Sobibor, maar was aanvankelijk interneringskamp voor buitenlandse soldaten, zoals aanvankelijk de Russen. Later werd het meer een doorvoer-

plaats naar andere vernietigingskampen, en toen het mis ging met de Duitse oorlogsvoering, kwamen veel overlevenden uit andere kampen te voet hiernaar terug, ontstond er een vrouwenkamp, een tentenkamp, en een afdeling waar gevangenen, deels buitenlandse Joden, verbleven over wie onderhandeld werd om uit te wisselen. Vooral deze laatste groep had het iets beter. Er was een groot ziekenhuis, waar veel gevangenen lagen, maar waar steeds minder ziekenzorg werd gepleegd naar het einde toe.

Er is hier stelselmatig te weinig eten gegeven, zodat de mensen langzaam aan verhongerden. Gevolg hiervan was, dat het sociale leven in het kamp nogal onder druk stond. Men begon kleding en eten van elkaar te stelen, en zij die hierin afhaakten, werden meer of minder wezenloos, hun ik werd eruit gedreven, en zo stierven zij langzaam weg. Tegen het einde van de oorlog hadden ook de nazi's minder middelen, en kregen de gevangenen nog minder te eten, zodat in de laatste maanden van 1944, voor de bevrijding in april, er nog weer veel stierven van uithongering. Voeg erbij dat een herfststorm het tentenkamp had weggevaagd, zodat er in dunne kampkieren over-winterd moest worden, ofwel in te volle barakken, ofwel in de openlucht, en het beeld de menselijke misère wordt compleet. Ook na de bevrijding stierven er veel mensen omdat ze ineens weer gingen eten.

Het gevolg hiervan, nu nog, is dat het sociale organisme terplekke flink is aangetast. Er is al door verschillende groepen helend werk verricht sindsdien, uiterlijk ziet het er minder grimmig uit dan op de vernietigings-kampen, maar men voelt de sociale kilte en

verlatenheid onderhuids. Opvallend was het voor de deelnemers aan dit project daarnaast, dat het moeilijker was om met de overlevenden individueel in contact te treden. De massagraven op het terrein gaven vaak een algehele beleving van zielepijn, maar niet een individuele. Op de weinige plaatsen waar nog wel de fundamenten van barakken waren blootgelegd, ging dit persoonlijke contact weer wat beter.

De moeite met het sociale proces uitte zich ook hierin, dat er binnen de reeds jaren samenwerkende internationale groep deelnemers, er ineens drie nieuwe van verschillende nationaliteit bijkwamen, terwijl er twee reeds bekenden even ervoor afhaakten. In de avond vond er nog binnen de beken-de groepsgenoten een stevige uiteenzetting plaats, die de volgende dag tot verheldering heeft geleid. Het gevolg hiervan was, dat het tijdens het voor-bereidende werk erg moeilijk bleek om een groep te vormen, zodat iedereen daar op eigen verantwoording stond. Dit gaf soms wat moeite om in de verschillende onderaardse sferen binnen te dringen, maar veroorzaakte op andere momenten dat er zo'n nieuwe saamhorigheid ontstond, dat we ineens weer veel helderder en dieper in deze verworden lagen door konden dringen, en de er heersende wezens en mensen konden ontmoeten. Uiteindelijk werd duidelijk dat het ons ook een mogelijkheid gaf om aan de er nog vast zittende mensen de individuele oprichtingskracht, in en door een groepsproces heen, voor te kunnen doen. Het geheel heeft daardoor achteraf sterk helend gewerkt op het oord.

In het werk in de onderaardse sferen kwam vooral naar voren dat er wezens een ban over het terrein legden vanaf de 4^e sfeer, die van de vorm-aarde, waar de tegen-vormgeesten huizen. Uit de 5^e onderaardse sfeer kwam de zwamachtige groei-kracht hiertoe. Dat was ook niet zo verwonderlijk, aangezien het kamp indertijd was opgezet in een afgelegen bosachtig gebied, weg van het kritische oog der maatschappij, om de gevangengenomen Russische soldaten te kunnen huisvesten (en naar gelieven mishandelen en uithongeren, naar later is gebleken). Het kamp is snel uit de grond gestampt, gebouwd door gevangenen, kende een woekerachtige groei, en is na de bevrijding snel weer vernietigd. De groei-kracht kwam echter van een laag dieper, de vuur-aarde, waar de tegen-vormgeesten huizen. Deze waren de inspiratoren tot de Nazi-ideologieën, welke zich onder andere in de megalomane bouwprojecten van Speer hebben geuit, en waarvandaan ook de inspiraties komen om de Joden en zigeuners stelselmatig te vernietigen, op grond van verworden ideeën over de aardse ontwikkeling. Daarnaast werd het duidelijk dat nog veel daar

vastzittende mensen ervan uit gingen dat Hitler toch een van hen was (hij was nl. tweeduizend jaar geleden ook geïncarneerd geweest in Israël, toen als priester). Nadat hen werd verteld dat hij hierin een minder mooie rol had gespeeld en nu de gevolgen ervan had willen afwimpelen, konden weer vele van deze mensen opstaan en verder gaan op hun geestelijke reis.

Het waren met name deze drie sferen waar we ons moeite hebben getroost de boel in beweging te brengen. Wat uiteindelijk ook lukte; er is meer licht en bevrijding gekomen, en de gevallen wezens lieten ook transformatie-krachten in zich toe. Hierna waren de laatste drie sferen toegankelijker, en konden we ook hierin meer licht- en liefdeskrachten met ons gezang laten weerklinken, en zagen verschillende van de deelnemers dat hierin weer orde werd hersteld. Uiteindelijk is iedereen zijns weegs gegaan met een verrijking aan inzichten in het reinigen van een gevallen plaats, en daarnaast in de mogelijke gang van een sociaal proces, die van individueel streven toch op momenten een ontmoeting teweeg kan brengen, en daardoor des te dieper kan doorwerken.

Uit: Sampo Nr. 1